

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „ИНДУСТРИАЛЕН БИЗНЕС И ЛОГИСТИКА“

Приета от ФС (протокол № 11/ 25. 04. 2024 г.)

УТВЪРЖДАВАМ:

Приета от КС (протокол № 9/ 16. 04. 2024 г.)

Декан:

(доц. д-р Денка Златева)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „УПРАВЛЕНИЕ НА КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТТА И РАСТЕЖА“

ЗА СПЕЦ: „Корпоративен бизнес и управление“; ОКС „магистър“ – дистанционно обучение

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 5 за СС и СНУ, 6 за ДНДО и СПН

СЕМЕСТЪР: 9 за СС и СНУ, 11 за ДНДО и СПН

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 240 ч.; в т.ч. аудиторна 12 ч.

КРЕДИТИ: 8

РАБОТЕН ЕЗИК: български

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	12
В т.ч.:	
• ЛЕКЦИИ	6
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	6
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	228

Изготвили програмата:

1.

(доц. д-р Илиан Минков)

2.

(гл. ас. д-р Влади Куршумов)

Ръководител катедра:

„Индустиален бизнес и логистика“ (доц. д-р Пламен Павлов)

I. АНОТАЦИЯ

В дисциплината се разглеждат теоретико-методическите и практико-приложни въпроси на конкурентоспособността и растежа в корпорациите.

Знания и разбиране: С изучаването на дисциплината студентите придобиват знания за същността, ролята и задачите на измерването на фирмената дейност, както и нейната роля и значение за всички заинтересовани групи в фирмата и извън нея. Изучават се различни модели за измерване и управление на бизнеса, получили широко разпространение в целия свят, вкл. модели за тотално управление на качеството, моделът на “Стратегическите карти” на Каплан и Нортън, Интегрираните системи за управление на бизнеса и др. Завършилите този курс придобиват знания и умения в областта на бизнес диагностиката и диагностичния анализ, за конкуренцията и конкурентоспособността, измерването, оценката и управлението на конкурентоспособността на продуктите на фирмата, фирмената и националната конкурентоспособност, за измерването и оценката на икономическия растеж във фирмите и на националната икономика.

Приложение на знанията и уменията: Завършилите този курс трябва да могат да организират разработването и внедряването на системи за измерване на фирмената дейност, да измерват и оценяват конкурентоспособността на продуктите, на фирмите като цяло и на националната конкурентоспособност, да правят международни анализи и сравнения, да разработват планове и програми за повишаване на конкурентоспособността на фирмените потенциали и на конкурентните позиции на фирмите, да анализират и управляват икономическия растеж на фирмите и на националната икономика като цяло.

Способност за разширяване на знанията и формиране на нови умения: Завършилите този курс трябва да могат творчески да усвояват и прилагат в своята дейност на световното знание в тази област, да повишават своите специални знания, да усъвършенстват стила си на поведение и уменията за работа в екип, да развиват и внедряват нови, по-съвършени системи за измерване и управление на фирмената дейност и на икономическия растеж на фирмите.

В хода на обучението се прилагат и развиват следните ключови компетентности, съгласно препоръката на Съвета на Европейския съюз от 22 май 2018 г, а именно:

- Математическа компетентност и компетентност в областта на точните науки, технологиите и инженерството – група 3. Способност за решаване на задачи и използване и прилагане на формули при вземане на конкретни управленски решения*
- Цифрова компетентност – група 4. Способност за работа с електронни таблици и за търсене и намиране на релевантна информация.*
- Предприемаческа компетентност – група 7. Способност за критично мислене, аналитичност, прогнозиране, програмиране и планиране. Осведоменост за социално-икономически тенденции и способност за диагностика.*

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

№. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ
1.	Тема първа. СЪЩНОСТ, РОЛЯ, ЦЕЛИ И ХАРАКТЕРИСТИКА НА СИСТЕМАТА ЗА ИЗМЕРВАНЕ НА ФИРМЕНАТА ДЕЙНОСТ
1.1.	Същност на измерването. Основни роли на измерването.
1.2.	Цели на системата за измерване на дейността на фирмата.
1.3.	Характеристика на системата за измерване. Изисквания към нея.
1.4.	Основни етапи и подетапи при измерване дейността на фирмата.
2.	Тема втора. БИЗНЕС ДИАГНОСТИКАТА – СЪВРЕМЕННО НАПРАВЛЕНИЕ ЗА ИЗМЕРВАНЕ И УПРАВЛЕНИЕ НА БИЗНЕСА
2.1.	Същност, особености, видове и основни принципи на диагностичния анализ на дейността на бизнес организациите.
2.2.	Идейни модели за анализ и диагностика на фирмената дейност.
2.3.	Организация и етапи за провеждане на анализа и диагностиката на фирмената дейност.
3.	Тема трета. СХЕМИ И МОДЕЛИ ЗА ИЗМЕРВАНЕ И УПРАВЛЕНИЕ НА БИЗНЕСА, НАСОЧЕНИ КЪМ ПОВИШАВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА ПРОДУКТИТЕ И УСЛУГИТЕ
3.1.	Модел “Матрица на Кросби”.
3.2.	Модел “Схема на Рекит и Колман за отлично производство”.
3.3.	Модел “Схема на Браун за измерване на процесите”.
3.4.	Модел “Верига “Служители – клиенти – печалба” на Сийрс.
3.5.	Матрица за анализ на дейността.
3.6.	Европейска награда за качеството или “Награда за образцов бизнес”.
4.	Тема четвърта. РАЗВИТИЕ НА ТЕОРИИТЕ, КОНЦЕПЦИИТЕ И СТАНДАРТИТЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО
4.1.	Развитие на теориите за качеството.
4.2.	Концепцията за Тотално управление на качеството.
4.3.	Концепцията за организационното съвършенство.
4.4.	Международни стандарти и системи за управление на качеството.
5.	Тема пета. ИНТЕГРИРАНИ СИСТЕМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА БИЗНЕСА
5.1.	Същност на интегрираните системи за управление на организацията.
5.2.	Съдържание и структурно изграждане на интегрираните системи за управление на бизнеса. Карта за макропроцесите и подпроцесите.
6.	Тема шеста. БАЛАНСИРАНИ КАРТИ ЗА ИЗМЕРВАНЕ И УПРАВЛЕНИЕ НА БИЗНЕСА
6.1.	Същност и цели на “Балансираната система от показатели” (“BSc”) за измерване и оценка на бизнеса. Идеен модел на системата.
6.2.	Стратегическите карти - рамков модел за конкретизиране на стратегията и привеждане в синхрон на стратегическите задачи.
7.	Тема седма. БАЛАНСИРАНАТА СИСТЕМА ОТ ПОКАЗАТЕЛИ – СРЕДСТВО ЗА ИЗМЕРВАНЕ И ОЦЕНКА НА РЕЗУЛТАТИТЕ
7.1.	Параметри и изисквания към системата от показатели в “BSc”.
7.2.	Първо направление “Финансова перспектива”.
7.3.	Второ направление. Перспектива “Отношения с клиентите”.
7.4.	Трето направление. Перспектива “Вътрешни бизнес процеси”.
7.5.	Четвърто направление. Перспектива “Познание и развитие”.
7.6.	Други модели на “Стратегически карти” за измерване и оценка на бизнеса

8.	Тема осма. КОНКУРЕНЦИЯ И КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ НА БИЗНЕСА
8.1.	Същност на конкуренцията
8.2.	Основни концепции и теории за конкуренцията
8.3.	Видове конкуренция
8.4.	Същност на конкурентоспособността и видове конкурентоспособност.
8.5.	Основни форми на конкурентно поведение и методи за конкурентни действия.
8.6.	Роля и политика на ЕС в областта на конкуренцията.
9.	Тема девета. КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ НА ПРОДУКТИТЕ НА ФИРМАТА
9.1.	Същност на конкурентоспособността на продуктите на фирмата.
9.2.	Показатели за измерване и оценка на качеството на продуктите.
9.3.	Методи за измерване и оценка на качеството на продуктите на фирмата.
9.4.	Методи за измерване и оценка на конкурентоспособността на продуктите на фирмата.
9.5.	Използване на инженерно-стойностния анализ за измерване и повишаване на качеството на продуктите на фирмата.
10.	Тема десета. КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ НА ФИРМАТА
10.1	Същност на конкурентоспособността на фирмата
10.2.	Модели за теоретичен анализ, оценка и управление на конкурентоспособността на фирмата.
10.3.	Методи за измерване и оценка на външната и вътрешна среда.
10.4.	Методики за измерване и оценка на конкурентоспособността на фирмата.
10.5.	Създаване и поддържане на конкурентни предимства и устойчивост на конкурентните позиции на бизнеса
11.	Тема единадесета. МЕЖДУНАРОДНА КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ НА НАЦИОНАЛНАТА ИКОНОМИКА
11.1.	Същност на международната конкурентоспособност
11.2.	Фактори и условия на националната конкурентоспособност на страните.
11.3.	Етапи в развитието на страните за постигане на растеж и конкурентоспособност.
11.4.	Методики за измерване и оценка на международната конкурентоспособност на националните икономики.
12.	Тема дванадесета. ИКОНОМИЧЕСКИ РАСТЕЖ НА НАЦИОНАЛНАТА ИКОНОМИКА
12.1.	Същност на икономическия растеж. Теории и модели на икономическия растеж.
12.2.	Фактори на икономическия растеж.
12.3.	Видове икономически растеж.
12.4.	Система от индикатори и показатели за измерване на растежа на националната икономика.
12.5.	Динамика на икономическия растеж на националната икономика.
13.	Тема тринадесета. ИКОНОМИЧЕСКИ РАСТЕЖ НА ФИРМИТЕ
13.1.	Същност на икономическия растеж и на ефективността на фирмената дейност.
13.2.	Видове икономически растеж на фирмите.
13.3.	Основни моменти в съвременните теории за растежа и ефективността на фирмата.
13.4.	Система от показатели и съотношения за измерване и оценка на ефективността от фирмената дейност и на вида и характера на икономическия растеж от функционирането на фирмите.
13.5.	Система от критерии и показатели за измерване и оценка на ефективността на фирмения икономически растеж.

III. МЕТОДИ НА ПОДГОТОВКА И ПРОВЕЖДАНЕ НА ОБУЧЕНИЕ¹

Методите на подготовка и провеждане на обучението по дисциплината „Управление на конкурентоспособността и растежа“ включват използването на различните учебни ресурси и дейности, чрез които се осъществява учебният процес в дистанционната форма на обучение:

- учебни ресурси – електронен учебник, мултимедийни презентации, файлове;
- учебни дейности – чрез платформата за дистанционно обучение се прилагат база от данни, урок, форум, чат, задания и тестове.

IV. ФОРМИ НА КОНТРОЛ

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриално оценяване		
1.1.	Тест	2	50
1.2.	Работа по казуси	2	60
1.3.	Задание	1	58
Общо за семестриалното оценяване:		5	168
2.	Сесийно оценяване		
2.1.	Изпит	1	60
Общо за сесийното оценяване:		1	60
Общо за всички форми на контрол:		6	228

V. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Електронни учебни материали по дисциплината „Управление на конкурентоспособността и растежа“, качени в платформата за електронно и дистанционно обучение на ИУ – Варна.

ДОПЪЛНИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Велев, М. (2004) Оценка и анализ на фирмената конкурентоспособност. София: „Софттрейд“.
2. Велев, М. (2007) Клъстърен подход за повишаване на конкурентоспособността. София: „Софттрейд“.
3. Милушева, В. (2012) Методика за оценка и анализ на конкурентоспособността на индустриалната фирма. сп. "Икономически и социални алтернативи", бр. 4, София, с. 102 - 117.

¹ Методите за подготовка и провеждане на обучение се представят в съответствие с утвърдената Инструкция за разработване на учебна програма за дисциплина в дистанционна форма на обучение на Икономически университет – Варна.

4. Ненов, Т., Минков, И. (2015) Управление на конкурентоспособността и растежа. Варна: "Наука и икономика".
5. Ненов, Т. (2000) Новият модел на икономически растеж - обективна необходимост за преуспяващия бизнес. София, ИИ на БАН.
6. Портър, М. (2004) Конкурентното предимство на нациите. София: "Класика и стил".